

Kiss Károly:

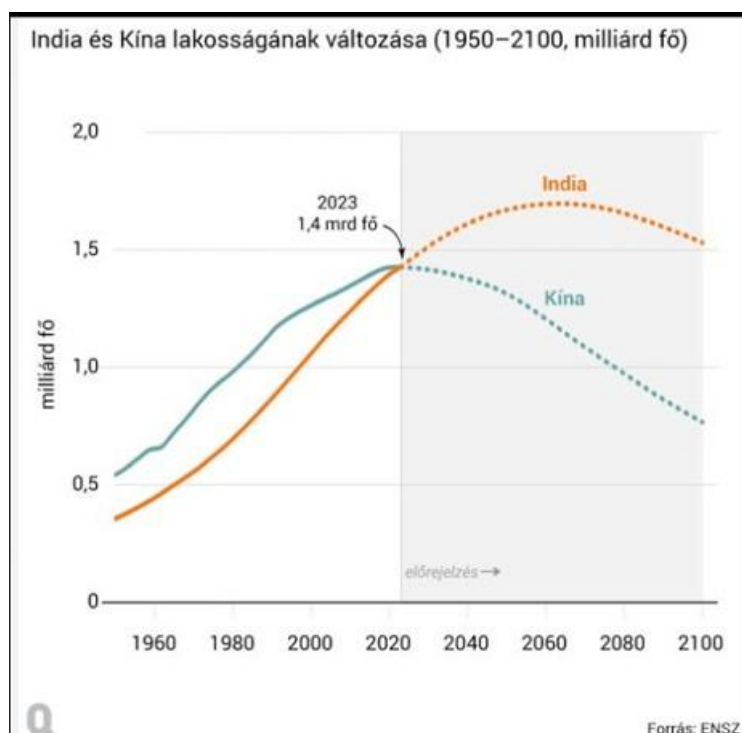
Egy globális gonddal kevesebb

(belátható időn belül leáll a világ népességének növekedése)

Korábban a globális környezeti problémák között emlegettük a **túlnépesedést** is. (A többi: éghajlatváltozás, fajok pusztulása, édesvízkészletek csökkenése, a talajok elszennyeződése, a trópusi esőerdők területének csökkenése.) Úgy tűnik, hogy a túlnépesedés már nem fog gondot okozni.

Az első jó hír az volt, hogy évtizedünk elején Kína népessége az 1,4 milliárdnál megállt, majd csökkenni kezdett (a korábbi egy gyermekes korlátozásnak, majd a gyors gazdasági fejlődésnek köszönhetően). Ekkor még úgy becsülték, hogy az 1,4 milliárdot elérő India népessége egy jó ideig növekedni fog, de a jóslat nem vált be. A teljes termékenységi ráta Indiában 1,9-re süllyedt a népesség szintentartásához szükséges 2,1-del szemben.

Sőt, egyes tagállamaiban a skandináv országok szintjére süllyedt: Tami Naduban és Nyugat Bengálban 1,3 (!), Maharastrában (melynek Mumbai a fővárosa) 1,4, annyi, mint Finnországé. India népessége most 1,45 md, egy ideig még nőni fog, 20 év múlva 1,6 md-nál majd tetőzik és elkezd csökkenni, mert a kevesebb születés alacsonyabb népességet fog eredményezni.

Korábban a népesség csökkenését a gazdaság magasabb fejlettségi szintjével hozták összefüggésbe. De ma már pontosabban felismerhetők az okok:

- a gyermekhalandóság csökkenése
- a kislányok iskolabajárása
- a gyerekekre költés motivációja (mely az előbbiből fakad)
- nyugati kulturális hatások (a szappanoperák nőalakjai a mintaképek)
- az okostelefon is erőteljesen hozzájárul a nyugati minták követéséhez.

Hogy mindez mennyire így van, egy sor olyan ország példája mutatja, melyek a fejlődőkhöz tartoznak, de termékenységi rátájuk a fejlettekéhez hasonlatos:

- Sri Lankáé 1,3,
- Tunéziáé 1,6,
- Marokkóé 2,0.

Ebből az következik, hogy nem kell megvárni, míg az elmaradott országok – főleg a fekete-afrikaiak – gazdaságilag felzárkóznak, népességük – minden valószínűség szerint a kulturális minták hatására – stabilizálódik majd és elkezd csökkenni.

Félreértés ne essék, a globális túlnépesedésre nem az a megoldás, ami a fejlett országokban (minket is beleértve) az utóbbi években történik: a gyermekvállalás vészes csökkenése. Hanem a harmadik világ országaiban a népesség gyors szaporodásának a megállítása. – És ez megy most végbe. A két-három gyermekes család továbbra is az egyén boldogságának a legfontosabb feltétele.

(Forrás: The Economist June 6th 2026: India's baby bust)

Buda, 2026 jún 15.